

استخر نقدینگی، مجموعه‌ای از دارایی‌ها است که در یک قرارداد هوشمند درون شبکه مالی غیرمتمرکز یا دیفای، قفل شده‌اند. این مفهوم، ستون فقرات و زیربنای امور مالی غیرمتمرکز را تشکیل می‌دهد چرا که استخرهای نقدینگی، منبعی برای تامین نقدینگی برای کاربران و معاملات آن‌ها هستند. استخرهای نقدینگی، جانشین دفتر سفارش‌ها در معاملات سنتی گردیده‌اند. این تحول به دلیل امکان تطبیق مستقیم خریداران و فروشندگان با یکدیگر اتفاق افتاده است که می‌تواند بر قیمت ارزهای دیجیتال تاثیرگذار باشد. در این مقاله، به طور جامع به مفهوم استخر نقدینگی، نحوه کارکرد آن، مزایا و معایب آن و نحوه استفاده از آن می‌پردازیم.

استخر نقدینگی چیست؟

برای اینکه به‌طور جامع درک کنیم استخر نقدینگی چه مفهومی دارد، لازم است ابتدا اهمیت نقدینگی را بدانیم. در هر زمان که معامله‌گران قصد ورود به بازاری را دارند، بر نقدینگی آن بازار تکیه می‌کنند. بازارسازان، نقدینگی را هم در جانب خرید و هم در جانب فروش یک معامله، فراهم می‌آورند. این بازارسازان با قرار دادن دارایی‌های خود در لیست سفارشات خرید یا فروش یک دارایی مشخص، تجارت را تضمین می‌نمایند. آن‌ها نقدینگی را به وجود می‌آورند و به این ترتیب به سایر معامله‌گران در انجام معاملات بدون نیاز به انتظار، کمک می‌کنند.

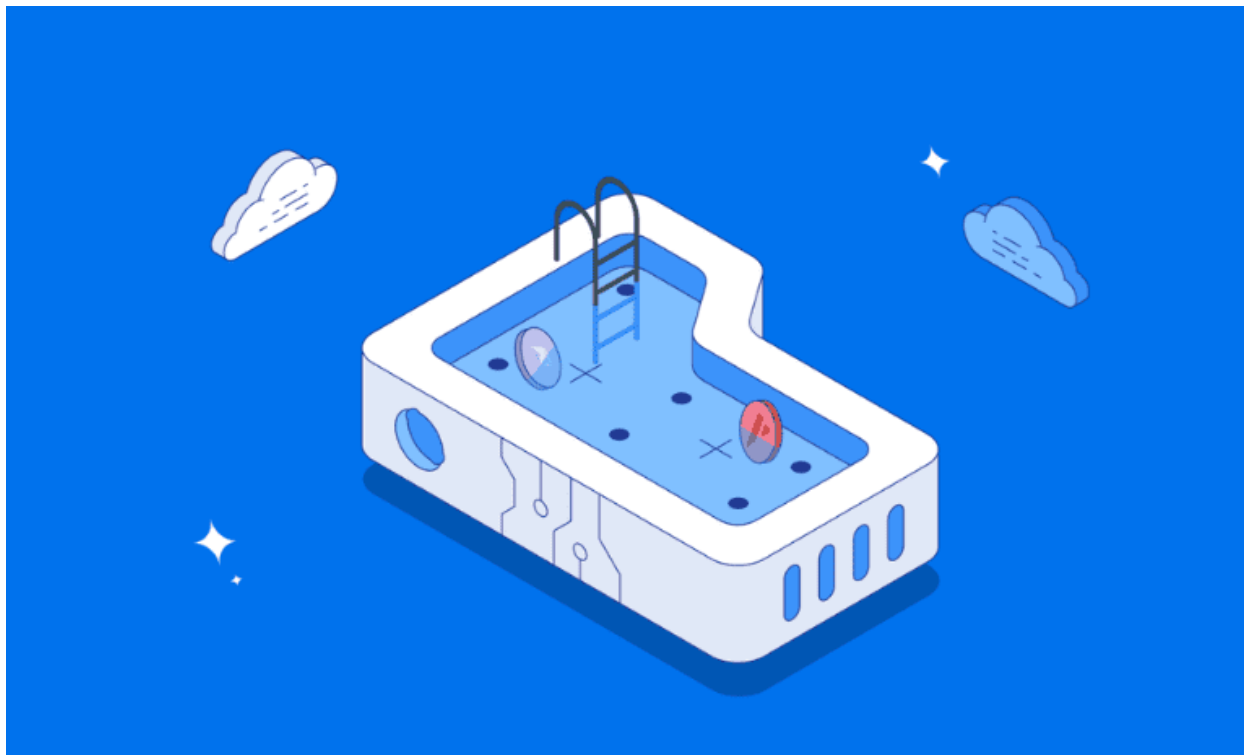
به عنوان مثال، اگر قصد داشته باشید دلار را به یورو تبدیل کنید، یک بازارساز، واسطه‌ای خواهد بود که قیمت‌های پیشنهادی و همچنین نقدینگی لازم را فراهم می‌آورد. بدون وجود نقدینگی کافی، خرید و فروش دارایی‌ها به شدت دشوار می‌شود، چرا که به‌طور بالفعل، هر دو طرف خریدار و فروشنده شرایط قیمتی مطلوب برای تبادل را نخواهند داشت. بی‌نقدینگی، معامله‌گران مجبور خواهند بود تا زمانی که طرف دیگر معامله پیشنهاد منطقی ارائه دهد، در صف خرید یا فروش انتظار بکشند تا سفارشات آن‌ها انجام پذیرد، که تا آن زمان احتمال تغییر قیمت دارایی مورد نظر وجود دارد.

در عرصه بلاکچین، تعداد محدودی نهاد بازارساز وجود دارند که به عنوان تامین‌کنندگان نقدینگی عمل می‌کنند و این مسئولیت بر دوش خود کاربران قرار داده شده است که به دنبال افزایش سرمایه خود می‌باشند. در اینجا است که استخرهای نقدینگی به جایگزینی برای چنین واسطه‌های بازارساز متمرکزی تبدیل می‌شوند. استخرهای نقدینگی به عنوان ستون فقرات بازارسازهای خودکار (Automatic Market Maker) عمل می‌کنند که یک طرف معامله را با استخر نقدینگی شخصی جایگزین می‌کنند.

استخر نقدینگی به عنوان دارایی‌های دیجیتالی تلقی می‌شوند که توسط نوعی برنامه قرارداد هوشمند مدیریت می‌شوند که بر روی پلتفرمی غیرمتمرکز در شبکه بلاکچین مستقر شده‌اند و فرآیند پرداخت بهره بانکی در قبال سپرده‌گذاری را شبیه‌سازی می‌کنند.

(DeFi) برای فراهم آوردن نقدینگی به سه عنصر کاربر، رمزنگاری و قراردادهای هوشمند متکی است. به طوری که قراردادهای هوشمند، استخر نقدینگی DeFi را به وجود می‌آورند. کاربران این پلتفرم‌ها، به عنوان ارائه‌دهندگان نقدینگی فعالیت می‌کنند و دارایی‌های رمزنگاری شده توسط این سرمایه‌گذاران در آن‌ها سپرده‌گذاری می‌شود.

زمانی که دارایی رمزنگاری خود را در یک استخر نقدینگی سپرده‌گذاری می‌کنید، منابع مالی شما برای مدت زمان معینی در استخر نقدینگی قفل می‌گردد و معامله‌گران دیگر می‌توانند برای انجام معامله بین جفت‌های ارزی از آن استفاده نمایند. با قفل کردن منابع مالی رمزنگاری خود در یک استخر نقدینگی، شما به ارائه‌دهنده نقدینگی تبدیل می‌شوید. این همان ماهیت کشاورزی است. استخرهای نقدینگی به عنوان مزارع سودآور و ارائه‌دهندگان نقدینگی به عنوان کشاورزان این مزارع عمل می‌کنند.

نحوه کارکرد استخرهای نقدینگی

یک استخر نقدینگی باید به گونه‌ای طراحی شود که تامین‌کنندگان نقدینگی کریپتو را تشویق کنند تا دارایی‌های خود را در یک استخر به اشتراک بگذارند. معمولاً یک تامین‌کننده نقدینگی در ارز دیجیتال، با توجه به مقدار سرمایه‌ای که در استخر نقدینگی قرار داده است توکن LP دریافت می‌کند. ارائه‌دهندگان نقدینگی زمانی که یک معامله در صرافی غیر متمرکز صورت می‌گیرد یک هزینه ناچیز از کارمزد تراکنش به صورت متناسب بین دارندگان توکن LP تقسیم می‌شود.

زمانی که تامین‌کنندگان نقدینگی سرمایه خود را در اختیار استخرها قرار می‌دهند توکن‌های LP را به عنوان پاداش دریافت می‌کنند. توکن‌های LP به تنهایی دارایی‌های ارزشمندی هستند و می‌توانند در سراسر اکوسیستم DeFi به صورت مختلف استفاده شوند. استخرهای نقدینگی ارزش بازار منصفانه را برای توکن‌هایی که در اختیار دارند، ارائه می‌دهند. این موضوع به لطف بازار ساز خودکار که قیمت توکن‌ها را نسبت به یکدیگر در هر استخر خاص حفظ می‌کند، اتفاق می‌افتد.

استخرهای نقدینگی بسته به نوع پروتکل، از الگوریتم‌های مختلفی بهره‌مند می‌شوند. برای مثال، استخرهای نقدینگی مانند Uniswap، از فرمول ثابت محصول به منظور حفظ نسبت قیمت‌ها استفاده می‌نمایند و بسیاری از بسترهای DEX نیز از مدلی مشابه بهره می‌برند. این الگوریتم به منظور اطمینان از اینکه استخر به‌طور مستمر نقدینگی مورد نیاز بازار کریپتو را با مدیریت هزینه‌ها و نسبت توکن‌های تعیین‌شده در برابر افزایش میزان تقاضا تامین می‌کند، به کار گرفته می‌شود.

انواع استخرهای نقدینگی

انواع مختلفی از استخرهای نقدینگی وجود دارد که هر کدام ویژگی‌ها و مزایا و معایب خاص خود را دارند. برخی از رایج‌ترین انواع استخرهای نقدینگی عبارتند از:

- استخرهای نقدینگی متمرکز (AMM)

این نوع استخر نقدینگی توسط یک تیم یا سازمان مرکزی اداره می‌شود AMM. ها معمولاً نقدینگی بالایی دارند و استفاده از آنها آسان است.

- استخرهای نقدینگی غیرمتمرکز (AMM)

این نوع استخر نقدینگی توسط هیچ شخص یا سازمانی اداره نمی‌شود و از طریق قراردادهای هوشمند اداره می‌شود AMM. ها معمولاً کارمزدهای معاملات کمتری دارند و از حریم خصوصی کاربران بیشتر محافظت می‌کنند.

- استخرهای نقدینگی ثابت

این نوع استخر نقدینگی فقط از یک نوع دارایی دیجیتال پشتیبانی می‌کند.

- استخرهای نقدینگی متغیر

این نوع استخر نقدینگی از دو یا چند دارایی دیجیتال با نسبت‌های متغیر پشتیبانی می‌کند.

مزایای استفاده از استخر نقدینگی

استفاده از استخرهای نقدینگی مزایای متعددی دارد که آن را به گزینه‌ای جذاب در دنیای DeFi تبدیل می‌کند:

1. نقدینگی فوری: استخر نقدینگی نقدینگی فوری را برای مبادلات در صرافی‌های غیرمتمرکز (DEX) فراهم می‌کند. این امر به کاربران این امکان را می‌دهد که بدون نیاز به یافتن طرف معامله مناسب، به سرعت دارایی‌های دیجیتال خود را مبادله کنند. این مزیت به ویژه برای معامله‌گران فعال و کسانی که به دنبال فرصت‌های سریع معاملاتی هستند، بسیار حائز اهمیت است.

2. معاملات بدون نیاز به طرف مقابل: برخلاف صرافی‌های متمرکز که از دفترچه سفارش برای مطابقت خریداران و فروشندگان استفاده می‌کنند، DEXها از استخر نقدینگی‌ها برای این کار استفاده می‌کنند. این امر به کاربران این امکان را می‌دهد که بدون نیاز به اعتماد به یک واسطه، به طور مستقیم با یکدیگر معامله کنند. این مزیت، حریم خصوصی و امنیت معاملات را افزایش می‌دهد و همچنین از هزینه‌های اضافی مرتبط با واسطه‌ها جلوگیری می‌کند.

3. کسب درآمد از طریق تامین نقدینگی: کاربران می‌توانند با تامین نقدینگی برای استخر نقدینگی‌ها، سهمی از کارمزد معاملات انجام شده در آن استخر را دریافت کنند. این می‌تواند راهی برای کسب درآمد غیرفعال از دارایی‌های دیجیتال باشد. این مزیت برای سرمایه‌گذاران بلندمدت و کسانی که به دنبال افزایش بازدهی دارایی‌های خود هستند، جذاب است.

4. تنوع‌سازی: استخر نقدینگی می‌تواند به عنوان ابزاری برای تنوع‌سازی سبد سرمایه‌گذاری شما استفاده شوند. با سرمایه‌گذاری در استخر نقدینگی‌های مختلف، می‌توانید در معرض طیف وسیع‌تری از دارایی‌های دیجیتال قرار بگیرید و ریسک سرمایه‌گذاری خود را کاهش دهید.

5. دسترسی به فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری: استخر نقدینگی‌ها می‌توانند به شما امکان دسترسی به فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری را بدهند که در غیر این صورت ممکن نبود. به عنوان مثال، می‌توانید در استخر نقدینگی‌هایی سرمایه‌گذاری کنید که شامل دارایی‌های دیجیتال جدید یا کمتر شناخته شده هستند.

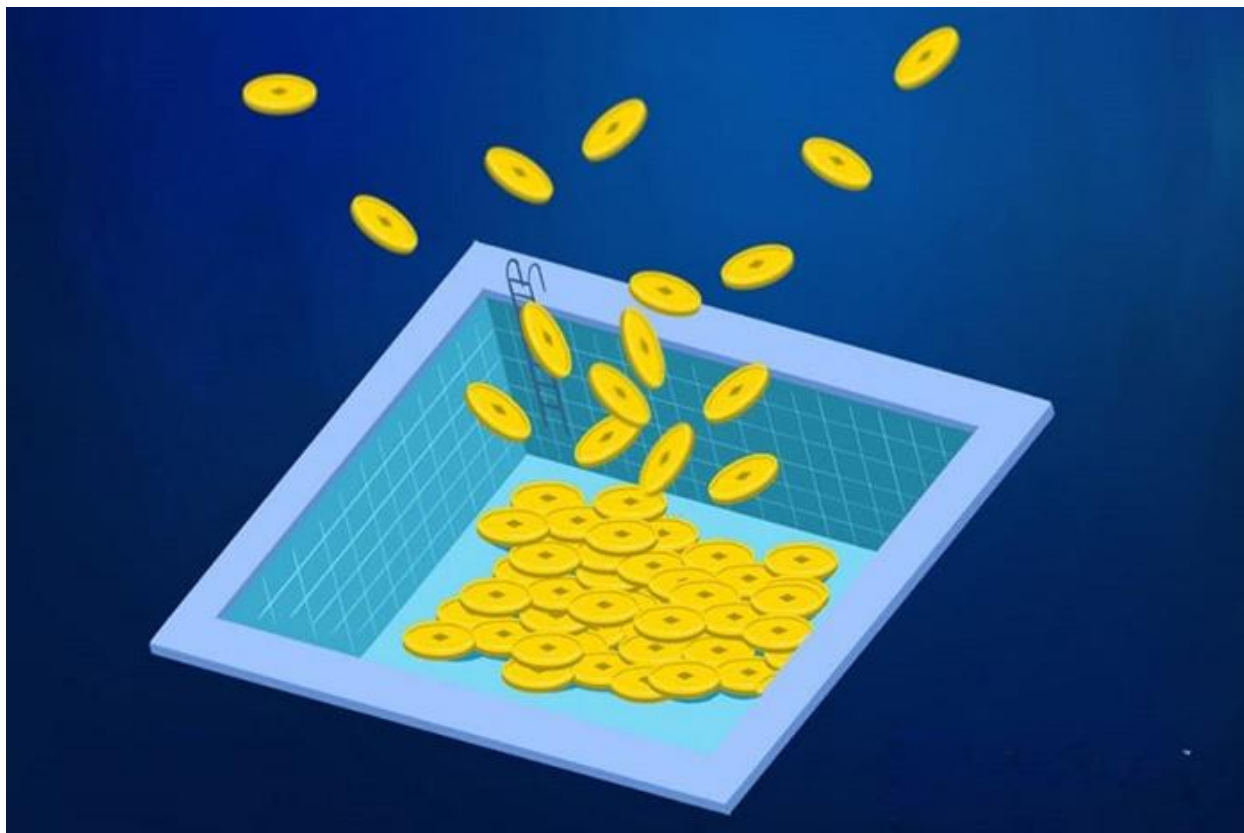
6. حمایت از نوآوری: استخر نقدینگی‌ها نقش مهمی در حمایت از نوآوری در فضای DeFi ایفا می‌کنند. آنها بستر جدیدی را برای ایجاد ابزارهای مالی جدید و ارائه خدمات نوآورانه به کاربران فراهم می‌کنند.

7. افزایش کارایی بازار: استخر نقدینگی‌ها می‌توانند به افزایش کارایی بازار کمک کنند. با فراهم کردن نقدینگی بیشتر، استخر نقدینگی‌ها می‌توانند به کاهش اسپردها و بهبود قیمت‌گذاری دارایی‌های دیجیتال کمک کنند.

8. تمرکززدایی: استخر نقدینگی‌ها به تمرکززدایی از فضای DeFi کمک می‌کنند. با حذف نیاز به واسطه‌ها، استخر نقدینگی‌ها به کاربران قدرت بیشتری می‌دهند و آنها را قادر می‌سازند تا به طور مستقیم با یکدیگر معامله کنند.

9. شفافیت: استخر نقدینگی‌ها معمولاً شفاف هستند و به کاربران این امکان را می‌دهند که به راحتی به اطلاعات مربوط به دارایی‌های موجود در استخر، کارمزدها و حجم معاملات دسترسی پیدا کنند.

10. دسترسی آسان: استخر نقدینگی‌ها به طور فزاینده‌ای در دسترس هستند و کاربران می‌توانند به راحتی با استفاده از پلتفرم‌های مختلف DeFi به آنها دسترسی پیدا کنند.

معایب استفاده از استخرهای نقدینگی

اگرچه استخرهای نقدینگی مزایای بسیاری را به همراه دارند، اما با خطرات و محدودیت‌هایی نیز همراه هستند که معامله‌گران و ارائه‌دهندگان نقدینگی باید به آن‌ها توجه ویژه‌ای داشته باشند. در اینجا به برخی از خطرات و محدودیت‌های آن اشاره خواهیم کرد.

افت سرمایه: در صورتی که قیمت توکن‌ها در استخر به نحو چشمگیری تغییر کند، ارائه‌دهندگان نقدینگی ممکن است در معرض خطر زیان ناپایدار قرار بگیرند. این موضوع ممکن است در شرایطی رخ دهد که قیمت یک توکن نسبت به دیگر توکن‌ها به طرز چشمگیری افزایش یا کاهش یابد و منجر به ضرر ارائه‌دهنده نقدینگی گردد.

خطرات مرتبط با قرارداد هوشمند: استخرهای نقدینگی با بهره‌گیری از قراردادهای هوشمند عمل می‌کنند که ممکن است در برابر مواردی همچون هک آسیب‌پذیری واقع شوند. این نقطه ضعف ممکن است منجر به از دست دادن وجوه برای تأمین‌کنندگان نقدینگی یا معامله‌گران گردد.

محدودیت‌های نقدینگی: هر چند استخرهای نقدینگی به حل مشکل نقدینگی برای معامله‌گران کمک کرده‌اند، اما ممکن است همچنان نقدینگی محدودیتی در مقایسه با صرافی‌های متمرکز داشته باشند. این موضوع می‌تواند انجام معاملات بزرگ یا معاملات برای توکن‌های کمتر محبوب را دشوار نماید.

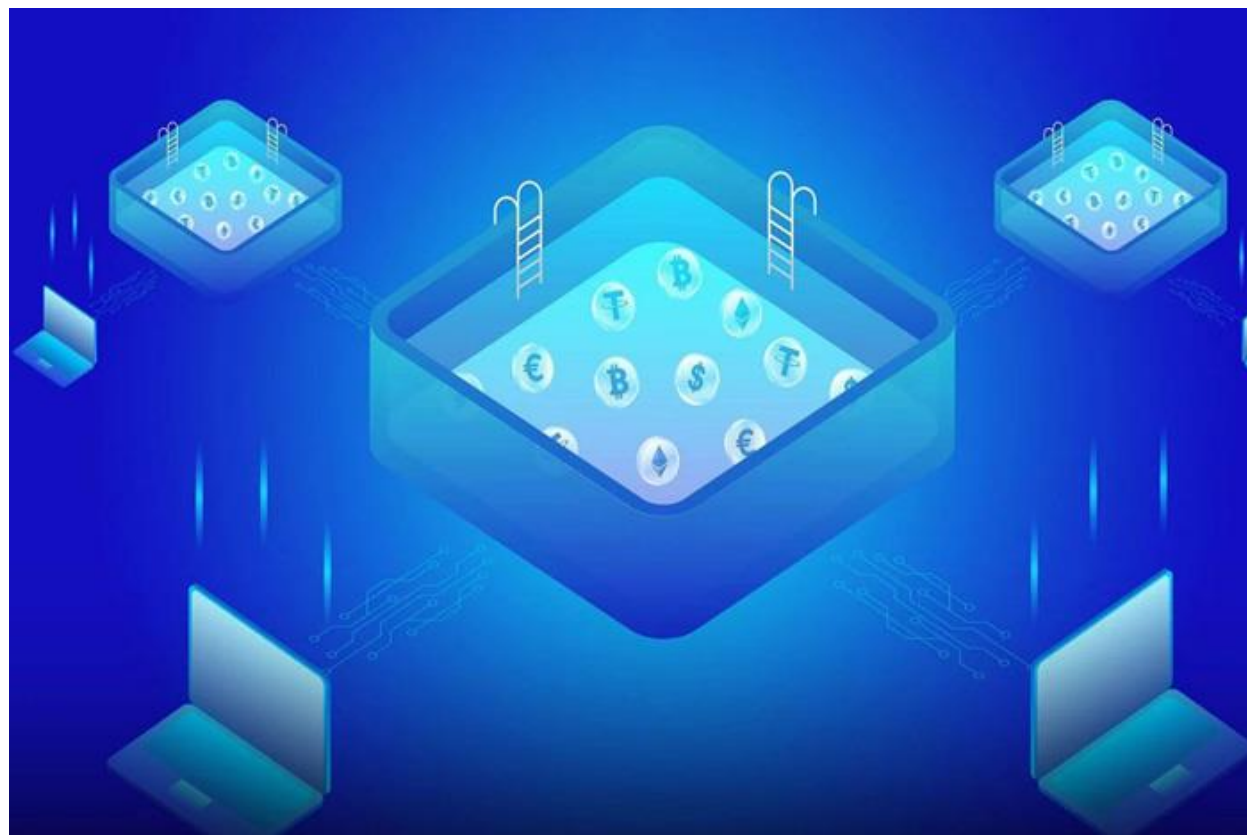
نقش استخرهای نقدینگی در دنیای DeFi

هر تاجر ماهری در زمینه ارزهای دیجیتال، قادر است در مورد ریسک‌ها و مشکلات ورود به بازار با نقدینگی کم به شما توضیح دهد. نقدینگی کم ممکن است مربوط به یک ارز دیجیتال با سقف پایین یا یک سهام کم ارزش باشد. لغزش قیمت در هنگام تلاش برای ورود یا خروج از هر تراکنشی نگرانی‌آور است.

لغزش، تفاوت بین قیمت مورد انتظار یک تراکنش و قیمت اجرایی آن است. لغزش در دوره‌های با نوسانات بیشتر رایج است. زمانی که یک سفارش بزرگ اجرا می‌شود اما حجم کافی در قیمت انتخاب‌شده برای حفظ اختلاف قیمت پیشنهادی وجود ندارد، لغزش روی می‌دهد.

قیمت سفارش بازار که در مواقع نوسانات بالا یا حجم کم در مدل دفتر سفارش سنتی استفاده می‌شود، با اسپرد پیشنهاد و تقاضای اوردر بوک برای یک جفت تراکنشی، مشخص می‌شود. این بدان معناست که قیمت سفارش بازار، نقطه میانی بین آنچه فروشندگان مایل به فروش دارایی هستند و قیمتی است که خریداران مایل به خرید آن هستند. با این حال، نقدینگی پایین ممکن است لغزش بیشتری را به همراه داشته باشد و قیمت تراکنش‌های اجرا شده ممکن است بسیار بیشتر از قیمت سفارش اصلی بازار باشد، بسته به اسپرد پیشنهاد و تقاضا برای دارایی در هر زمان مشخص.

استخرهای نقدینگی با ارائه انگیزه به کاربران از طریق دریافت سهمی از کارمزد تراکنش‌ها، به حل مشکل بازارهای غیر نقدینگی می‌پردازند تا خود کاربران برای ارائه نقدینگی رمز ارزی وارد شوند. این هدف اصلی استخرهای نقدینگی است. تراکنش با پروتکل‌های استخر نقدینگی مانند Balancer یا Uniswap نیازی به تطابق خریدار و فروشنده ندارد. این بدان معناست که کاربران می‌توانند به سادگی توکن‌ها و دارایی‌های خود را با استفاده از نقدینگی معامله کنند. این موضوع توسط کاربران ارائه می‌شود و از طریق قراردادهای هوشمند انجام می‌شود.

خلاصه مقاله استخر نقدینگی

استخر نقدینگی جز جدایی‌ناپذیر دنیای امور مالی غیرمتمرکز هستند. آنها نقدینگی مورد نیاز برای مبادلات در DEX ها را فراهم می‌کنند و به کاربران این امکان را می‌دهند که به طور مستقیم با یکدیگر معامله کنند. با وجود مزایای متعددی که استخرهای نقدینگی ارائه می‌دهند، کاربران باید قبل از استفاده از آنها، از ریسک‌های مرتبط با آنها آگاه باشند و اقدامات لازم را برای مدیریت آن ریسک‌ها انجام دهند.

برای دانلود فایل پی دی اف مقاله استخر نقدینگی کلیک کنید.